

kwesties zijn besproken en uit de vergadering is opgemerkt, dat de integere industrie gaarne goede relaties met artsen onderhoudt en het geheel in haar lijn kan liggen dat zij, die zoveel geld aan research ten koste legt, ook middelen ter beschikking zal willen stellen voor researchwerk door een huisartsen-instituut, verleent de vergadering haar volle instemming met het bestuursbeleid te dezer zake.

Rondvraag. Van de gelegenheid tot het stellen van vragen wordt geen gebruik gemaakt. De voorzitter dankt de leden voor hun aanwezigheid en sluit te zes uur de zevende huishoudelijke vergadering van het N.H.G.

UIT DE NOTULEN

Bestuursvergadering van 12 juli 1962

De bestuursvergadering in juni vond geen doorgang. In de juli vergadering vernam het bestuur tot zijn spijt, dat collega Phaff wegens zijn benoeming tot inspecteur van de Volksgezondheid in Friesland op 1 september 1962, genoodzaakt is zijn bestuursmandaat neer te leggen.

Naar aanleiding van een verslag in Medisch Contact over de door het Genootschap in begin juni te Eindhoven georganiseerde conferentie over Groepspraktijken achtte het bestuur het noodzakelijk dat in den vervolge publikaties over N.H.G.-manifestaties bij voorkeur eerst in „huisarts en wetenschap” geschieden. Een uitvoerig verslag van genoemde conferentie is in bewerking en zal na gereedkoming in het bestuur en in de sub-commissie „Groepspraktijken” van de landelijke studiegroep „Praktijkvoering” worden besproken. Daarna is te verwachten dat uitvoeriger in „huisarts en wetenschap” over de conferentie kan worden gerapporteerd.

Het dagelijks bestuur bracht verslag uit van een gehouden bespreking met de „Commissie inzake de praktische opleiding van medische studenten”. Op de medewerking van het Genootschap aan de plannen der commissie tot het instellen van stages in de huisartsenpraktijk voor semi-artsen, zal binnenkort uitvoerig in „huisarts en wetenschap” worden ingegaan.

Voorts werd verslag gedaan van een bespreking tussen het dagelijks bestuur en enige leden van het dagelijks bestuur van de Maatschappij over de bestuursamenstelling van de Stichting „Het Nederlands Huisartsen Instituut” en over de samenwerking tussen het N.H.G. en de farmaceutische industrie. Deze bespreking bleek zeer verhelderend en droeg er toe bij, dat de aanwezige bestuursleden van de Maatschappij thans een juist beeld hebben gekregen van het N.H.G.-beleid op genoemde punten.

Inzake het huisartsen-instituut bleek zich sinds de vorige bestuursvergadering een snelle ontwikkeling te hebben voorgedaan door een initiatief te Leiden om aldaar een parauniversitair huisartsen-instituut op te richten. Om organisatorische redenen achtten de Leidse initiatiefnemers het beter voor dit instituut een aparte stichting in het leven te roepen. Derhalve kwam de vraag op, hoe het verband zou moeten zijn tussen het Utrechtse en het Leidse instituut. Na ampele overweging besloot het bestuur dat het gezien deze en eventuele toekomstige ontwikkelingen gewenst is, om in ieder geval te streven naar het oprichten van één landelijke stichting „Het Nederlands Huisartsen Instituut” met een tweeledig doel, te weten: *a* het stimuleren van het oprichten van huisartseninstituten en het coördineren der werkzaamheden dezer instituten; *b* het zelf oprichten en exploiteren van een of meer instituten. Het te Utrecht op te richten huisartseninstituut dient te worden beschouwd als het centrale apparaat voor het Genootschap, door middel waarvan het zijn taken kan uitvoeren.

Het door collega Vlamings uitgebrachte rapport over de door hem namens het bestuur in Nijmegen van oktober 1961 tot maart 1962 bijgewoonde partiële bijscholingscursus voor huisartsen over „Het Gezin” zal voor publikatie in „huisarts en wetenschap” worden bewerkt.

E. M. Jansen, secretaris

PERIODIEK GENEESKUNDIG ONDERZOEK

De Commissie Wetenschappelijk Onderzoek verzoekt ieder, die zich bezig houdt met de problemen betreffende het periodiek geneeskundig onderzoek zich in verbinding te stellen met de voorzitter van de C.W.O., coll. dr J. D. Mulder, Nieuwe Zeeweg 69, Noordwijk, opdat deze hem in contact kan brengen met de speciale commissie van T.N.O. over het P.G.O., ten einde alle activiteiten op dit gebied te coördineren en eventueel dubbel werk te voorkomen.

FINANCIËLE ADMINISTRATIE

Het bestuur van de studiegroep Praktijkvoering heeft het voornemen in het eerste halfjaar van 1963 een proefneming te doen met enkele systemen de financiële administratie betreffende. Daar behoefte is aan een groot aantal deelnemers verzoekt het bestuur diegenen, die belangstelling hebben voor het deelnemen aan deze proefneming, zich zo spoedig mogelijk in verbinding te stellen met het secretariaat van deze studiegroep: G. S. van Dorp, Laan van Meerdervoort 237, Den Haag, telefoon 070-600928.

UIT DE CENTRA

Centrum Twente

In de tweede helft van 1961 en de eerste helft van 1962 bleef het aantal leden van het centrum Twente 27. Op de maandelijkse bijeenkomsten is vrijwel steeds de helft van de leden aanwezig. Enkele leden worden zelden of nooit gezien, de meesten geven vrij geregeld acte de présence.

Een bloemlezing van hetgeen in die tijd ter tafel kwam moge hier volgen. We maakten een stafbespreking mee van het Medisch Opvoedkundig Bureau te Hengelo, waarop een tweetal patiëntjes, die aan encopresis leden, werden besproken. De betrokken huisartsen speelden een rol bij de bespreking. De prognose werd bij het ene kind gunstig gezien mede door de goede instelling van de ouders; bij het andere daarentegen twijfelachtig, aangezien er sprake was van neurotische ouders.

Collega de Jonge gaf een boeiend en helder overzicht van de gebruikelijke psychofarmaca, waarbij vooral het accent kwam te liggen op hun toepassing door de huisarts. Indien met mate gebruikt en aangepast aan de verschillende verschijningsvormen van de psychische afwijkingen, kan de huisarts hiermee veel bereiken. Met name blijkt bij oudere patiënten promazine gunstig te werken bij onrust, en omzeilt men het bezwaar van het ontstaan van icterus door het gebruik van chloorpromazine. Bij depressies gepaard met angsten kan imipramine vaak zeer gunstig werken.

In 1962 werd naar het voorbeeld van het centrum Alphen aan de Rijn aan de collegae een viertal problemen voorgelegd, die op de vergadering werden besproken. Drie ervan lijken de vermelding waard.

1 Een meisje van twaalf jaar klaagt sedert een paar weken over pijnlijke enkels 's avonds. Er zijn geen objectieve afwijkingen te vinden bij lichamelijk onderzoek. De bezinkingssnelheid van de rode bloedlichaampjes is echter 24 mm in het eerste uur. De vraagstelling was: diagnose, verder onderzoek en eventuele behandeling.

Het belang van dit probleem blijkt uit de mededeling van de huisarts, dat het meisje bij verder onderzoek een vergroot hart en afwijkingen op het electrocardiogram vertoonde en dat hier polyarthritis reumatica acuta in het spel was, die zonder de bepaling van de bezinkingssnelheid van de rode bloedlichaampjes toch licht aan de aandacht zou zijn ontsnapt.

2 Het tweede probleem betreft een gezin van twee oudere mensen, van wie de vrouw 69 jaar is, een slecht vaatstelsel en lichte chronische decompensatio cordis heeft, die mede onder controle van een cardioloog is, en die wat klagerig en egocentrisch van aard is. De man van bijna 79 jaar, een rijzige figuur, uiterlijk een 70-jarige, komt met de klacht van pijn in de rechter bovenarm. Aan de arm zijn geen afwijkingen te vinden. Een nader onderzoek geeft als bevindingen: bezinkingssnelheid van de erythrocyten 2 mm, in de urine geen afwijkingen; bloeddruk 140/90 mm Hg (gelijk voorgaande jaren), rechts boven het midden van de clavicula een weke, ka-

huisarts en wetenschap

5de JAARGANG - No 9 - SEPTEMBER 1962

<i>Inhoud:</i>	blz.
G. D. A. Kuyken en E. M. Janssens: Probleem (1)	253
Redactionele aantekening:	254/269
M. W. Jongsma: Inleiding tot de huwelijksproblematiek	256
F. J. A. Huygen: Huwelijksconflicten gezien vanuit het standpunt van de huisarts	258
J. Boevé: Acute afwijkingen van de galwegen ...	266
Het werk van enkele commissies en landelijke studiegroepen van het Nederlands Huisartsen Genootschap	269
A. J. van der Grient: Bevolkingsonderzoek op anemie door de huisarts	274
J. A. A. Borgstein: Resuscitatie	277
H. J. Dokter en N. A. J. Voorhoeve: De irritatie van de dokter als signaal	280
Referaten	282
Boekbespreking	284
Het lezen waard	284
Bijscholingscursus huisartsen	285
Boerhaave-cursus reumatische gewrichtsaandoeningen in de praktijk	285
Erratum	285
Notulen zevende huishoudelijke vergadering van het N.H.G.	285
Uit de notulen	287
Periodiek geneeskundig onderzoek	287
Financiële administratie	287
Uit de Centra	287
Aanvullende ledenlijst	288

Redactiecommissie: A. Hofmans, voorzitter, Rotterdam — G. J. Bremer, Nieuwkoop — K. G. Brühl, Amsterdam — A. E. Denekamp, Hengelo (O) — D. C. den Haan, Leiden.

Redactiesecretaris: J. J. van Mechelen.

Secretariaat Nederlands Huisartsen Genootschap: Keizersgracht 327, Amsterdam-C., telefoon 020-64043.

Redactiesecretaris: Keizersgracht 327, Amsterdam-C., telefoon 020-242535.

Administratie, abonnementen, advertenties:

Fa. J. H. Kruyt, Uitgever, Groot Hertoginnelaan 28, Bussum, telefoon 02959-16155; postgiro: 142554.
Abonnement f 17,50 per jaar; voor studenten f 7,50; voor het buitenland f 20,—; losse nummers f 2,—.

Advertenties kunnen zonder opgaaf van redenen worden geweigerd.

puicingrote klierzwellen en links achter onder ter hoogte van de grens van beide longkwabben crepiterende ronchi en mogelijk iets verkorte percussie. Geen koorts, reactie van Von Pirquet negatief. Vraag was: diagnose, en wat te doen met deze patiënt?

Het ging vooral om de vraag: moet men een man op deze leeftijd, waar verschijnselen worden waargenomen die op maligniteit kunnen wijzen, mede gezien de gezinsomstandigheden, nog een uitvoerig en gericht onderzoek laten ondergaan? Zijn huisarts meende dat een dergelijk onderzoek niet alleen nutteloos zou zijn, maar de patiënt psychisch zou schaden, mede omdat na een injectie met een imido-pyrazolon verbinding de klachten verdwenen. Een aantal collegae was van mening dat bij een niet vaststaande diagnose toch een nader onderzoek, bijvoorbeeld in dit geval een röntgenfoto, was aangewezen.

3 Een meisje van twintig jaar, laatste van drie kinderen, is nog thuis bij de ouders en sedert enige jaren verloofd. Op het spreekuur vraagt zij haar huisarts anticonceptionele middelen. Zij heeft vermoedelijk kort tevoren een niet geïndiceerde abortus gehad. De ouders zijn 's avonds veel van huis. Vraagstelling was: welke is uw gedragslijn en hoe brengt u die naar voren tegenover het meisje?

Bij de discussie speelde de levensbeschouwing van de verschillende collegae een belangrijke rol bij de aanpak van deze kwestie; behalve een zonder meer afwijzen of het wel geven van deze middelen, meenden enkele collegae dat men in eerste instantie het probleem met de ouders van het meisje — uiteraard met haar instemming — diende te bespreken.

Tenslotte kwam op een van de vergaderingen een belangrijk probleem aan de orde, namelijk de inhoud van de praktijktas, en in het bijzonder voor wat betreft mee te nemen medicamenten. Naast een aantal gebruikelijke injectievloeistoffen werd gewezen op het belang van een hydrocortisonpreparaat voor intraveneuze injectie, toe te passen onder andere bij status asthmaticus, bronchiolitis en pseudocroup. Ook het bij zich hebben van nitrobaat, om de diagnose hartinfarct ex juvantibus te stellen, werd aanbevolen.

Over het algemeen blijkt men twee tassen te hebben, één voor het dagelijks gebruik en de verlostas. In de plattelandspraktijk bestaat zeker behoefte aan infusiemateriaal waarbij aangeraden werd fysiologische zoutoplossing of Macrodex.

Vermeldenswaard is nog de lezing „problemen rond de pokkenvaccinatie” die collega Nanning uit Den Haag hield voor de huisartsen van Hengelo, Almelo en Enschede op initiatief van het centrum Twente van het N.H.G.

A. Fuldauer

AANVULLENDE LEDENLIJST

Van 28 juli tot en met 27 augustus 1962.

Nieuwe leden:

K. W. Hoogslag, Julianalaan 29, Leeuwarden
S. B. Drijber, Zwolseweg 8, Ommen
H. Knol, te Aalten
H. F. Langendonk, Stadhouderskade 150, Amsterdam
B. J. N. Heems, Polenstraat 1, Haarlem
A. C. van Dam, Ds. van Dijkweg 35, Doetinchem
E. I. Bakker, Adm. de Ruyterweg 201 hs, Amsterdam (was buitengewoon lid)

Kandidaat-leden:*

J. J. van den Aniel, Stationsweg 2, Hillegom
Dr J. A. Stoop, J. M. Kemperstraat 5, Utrecht
Th. G. Blom, Nassaulaan 22, Waddinxveen
A. A. Suidman, Julianalaan 9, Zoetermeer
J. H. Visser, te Rottevalle (Fr.)

Mutaties:

J. H. Drenth, naar Julianastraat 14, Kerkrade
Dr H. J. P. M. Dijkhuis, naar Burg. v. d. Meulenlaan 2, Gendt (Gld.)
Dr H. A. M. Ruhe, naar Vrijthof 27, Hilvarenbeek
Dr H. J. Klein Obbink, naar Bloemgracht 145, Amsterdam-C.

* Bezwaren tegen kandidaat-leden dienen binnen een maand schriftelijk bij het N.H.G.-bestuur te worden ingediend.